

"Sünuhat" ile "ilham"ın farkını izah eder misiniz?

Sünuhat: Kalbe gelen manalar, doğuşlar demektir.

İlham ise; Allah tarafından feyiz yoluyla kalbe gelen mana. Düşünmeye dayanmaksızın kalbe doğan ilim.

İlham, sözlük manasıyla "bir şeyi bir defada yutmak" demektir. İstilahta ise; Cenâb-ı Hakk'ın, kulunun kalbine bir manayı ilka etmesi, akıtmasıdır.

İnsan kalbi, hassas bir alıcı cihazı gibidir. Bu kalb, hem ilhama, hem de vesveseye açıktır.

"... Şüphesiz şeytanlar, kendi dostlarına sizinle mücadele etmelerini vahyederler..." ayeti, bu gerçeği dile getirmektedir. (En'am, 6/121)

Sahasında fani olmuş, kendini ilmî araştırmalara kaptırmış olanlar ilahî ilhamdan paylarını alırlar. Bunlar, günlerdir halledemedikleri bir problemin birden içlerinde halloluverdiğini görürler. Böyle mülhem keşşaf, ilmî buluşlara imza atarlar.

Şems suresi 8. ayette şöyle buyrulur:

"Sonra da ona (nefse) hem kötülüğü, hem (ondan) sakınmayı ilham edene(kasem olsun ki)..."

Her nefis, şerrin, fiskın, edepsizliğin kötü olduğunu ilhamla bilir. Ve yine her nefse hayrın, sevabın, ahlâkın güzelliği de ilham edilmiştir. Günahlar bu ilhamı perdeler; takva ve salih amel ise, artırır.

İlham denilince akla gelen ilk mana, Hak dostlarının kalplerine doğan ilahî bilgiler ve feyizlerdir. Allah'ı zikretmekle kalpleri şeffaflaşan bu zatlar, bazı gaybî sırlara, bir derece perdeli şekilde, vakıf olurlar. Bir kısmı, kalbinde hissettiği bu manayı, yine perdeli bir üslupla ifade eder.

Ancak, ilhamın bu kâmil manasından başka çok şubeleri vardır. Mesela, melekler bütün faaliyetlerini ilham ile icra ederler.

İlhamın çok yaygın bir şekli de, hayvanlara gelen ilhamlardır. Kur'an-ı Kerim'de arıya

vahyedildiği anlatılır. (Nahl, 16/68-69) Bu vahiy, onun küçücük başına yerleştirilen İlâhî programı ifade eder.

Hayvan ilhamının bir benzeri, insanların bebeklik döneminde görülüyor. Bir çocuk, henüz kundakta iken, annesini ilhamla tanır. Onun kendisine karşı şefkatli ve merhametli olduğunu yine ilhamla bilir. Hâlbuki bu devrede henüz kendisini tanımaktan, bebek olduğunu bilmekten çok uzaktır.